

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie 2014
Udatert, håndskrevet notat av Vidkun Quisling, trolig gjort 1945. Notatet befinner seg i Henrik Berghs akter fra Quislingprosessen, i et legg med følgende påskrift:

"Diverse notater av Quisling - delvis benyttet av ham ved forfattelsen av hans "redegjørelse nr. 2." "

(Nevnte "Redegjørelse 2" er forøvrig datert 7.8.1945. DVA.)

Avskrift:

"NS og det europeiske spørsmål."

106311

Det er et moment som ikke er kommet tilstrekkelig frem i min redegjørelse av 21.6.45, fordi det ligger på siden av den der fulgte fremstilling, men som (dog) er av så vesentlig betydning for belysning av såvel Nasjonal Samlings som for mitt forhold, at jeg finner det nødvendig å behandle det nærmere i en serskilt redegjørelse.

Det gjelder Nasjonal Samling og det europeiske spørsmål.

Som nevnt var min alminnelige grunninnstilling i utenrikspolitikken før krigen fra år tilbake, at vi i Norge burde virke for et samarbeid i videste forstand mellom alle stater og folk av nordisk ætt og innstilling hele verden over, i første rekke mellom statene omkring Nordsjøen: de skandinaviske stater, England, Tyskland og Nederlandene. "Nordisk" her tatt i videste betydning, altså som germansk, nordic, teutonic o.lign.

Dette "stornordiske" samarbeide burde etter min mening baseres på (en samgang mellom) England og Skandinavia, først og fremst Norge, og i dette samarbeide skulle så Tyskland trekkes inn og vekk fra for bindelsen med (Russland) bolsjevismen.

På denne måten (mente jeg) ville freden i Europa kunne sikres, bolsjevismens videre utbredelse vestover hindres, og en fredelig utvikling trygges og fremmes.

Samtidig måtte tilstrebes en forståelse mellom Tyskland og Frankrike (og dets allierte), således at selve kontinentet kunne bli pasifisert.

Denne utenrikspolitiske linje har jeg nærmere utredet i min bok "Russland og Vi" (1930). Den dannet (likeledes) grunnlaget for bevegelsen "Nordiske Folkereisning" (forløperen til Nasjonal Samling) og er likeledes tatt opp i Nasjonal Samlings utenrikspolitiske programpost. Jeg dannet som nevnt også en serskilt organisasjon utelukkende for dette formål: Det Stornordiske Fredssamband (Great Nordic Peace Union), og korresponderte derom med en rekke personer, serlig i England.

Denne innstilling var jeg tidlig kommet p.gr. av sam-
øvelsen i folkeætt, og den vokste hos mig frem til full styrke i
1918 i lyset av den russiske revolusjon, hvis (beg) utvikling jeg
liv gjennomlevet. Nansen var helt innforstått med min oppfatning,
det manglet heller ikke på tilslutning hos andre betydelige
personligheter i og utenfor Norge.

Ulykkelige vending som tingene tok ved bruddet mellom England
og Tyskland, bevirket at dette stornordiske spørsmål måtte trø
tilbake. (i bakgrunnen) Dets formål var foreløbig forskjertset. I-
stedet rykket (det germanske i engere forstand) det europeiske
spørsmål frem i forgrunnen. Såmeget mer som det besatte Norge i
sine offisielle og legale forbindelser var henvist til Tyskland og
kontinentet. Og innenfor det europeiske spørsmål, da igjen det ger-
manske spørsmål i engere forstand.

Med det germanske spørsmål mener jeg her spørsmålet om forholdet
mellom Tyskland og de germanske småstater på det europeiske kon-
tinent: de skandinaviske stater, Nederland og Belgia (flamlendere
og valloner), i første rekke forholdet mellom Tyskland og Skandi-
navia.

Med det europeiske spørsmål mener jeg spørsmålet om organisert
samvirke (arbeidsordning) mellom de egentlig europeiske (konti-
nental)stater, d.v.s. det europeiske kontinent, minus de stater
som har vesentlig utenomeuropeiske forbindelser og interesser:
England og Russland samt eventuelt Spania og Portugal.

Hvad angår det germanske spørsmål, så var som bekjent flere av
våre fremste menn i forrige århundre, således både Bjørnson og
Ibsen og P.A. Munch (sterkt for et vidtgående) for et germansk
samband (forbund) mellom Tyskland og Norden, skjønt de alle var
mot den tyske maktpolitikk slik den hadde vist seg i forholdet
til Danmark 1864. Men de så mer på (det som bandt sammen) de fel-
les interesser, og ikke minst på den kjensgjerning at Norden og
Tyskland lå på samme frontlinje mot øst.

Ved Tysklands besettelse av Norge og Danmark, og senere av Neder-
land og Belgia blev det germanske spørsmål aktuelt som aldrig før.
(Uten tvil gi) Under forholdenes utvikling tok de tyske planer på
høieste hold (ut på at) da retningen av å skape et storgermansk
rike med en liknende (forfatning) ordning som Bismarck-forfatning-
en av 1871 for det tyske rike. De germanske småstater, Norge osv.
skulle ha en liknende status i dette germanske rike som tidligere
Bayern eller Sachsen i det gamle tyske rike. Tyskland, hvis for-
skjellige stater nu var gått mer op i den tyske enhet, skulle
(spille) overta Prøissens rolle.

(I det germanske rike skulle også inngå Finland og via det stor-

tyske rike generalguvernementet Polen og protektorat Mæhren samt formentlig også de baltiske stater.)

I tilslutning til denne germanske kjerne (på omkr. 15 millioner mennesker) skulle så det øvrige kontinent organiseres. Formen blev aldrig sagt noe bestemt om, og var også på de visse: (1. Sydosten <Donau og Balkanlandene>, 2. Italia, 3. Frankrike, 4. Spania, 5. Portugal, 6. Russland. Tilsammen, utenom koloniene, et folketal på over 500 millioner, i et samlet kontinent fra Atlanterhavet til Stillehavet, og fra Nordishavet til Middelhavet. Verdens største makt.)

Denne plan som først etterhånden tok form eftersom krigen utviklet seg, var selvfølgelig en helt annen tanke enn den jeg hadde for øie med mitt germanske eller stornordiske samarbeid. Der skulle for det første England og de britiske dominions og eventuelt Amerika være med, og det var hele tiden også min forutsetning at Norden skulle inngå som en serskilt enhet eller gruppe og som jevnbyrdig tredjemand med England og Tyskland. Her gjaldt det derimot først og fremst det stortyske rike på 110 millioner vis - a - vis 30- 40 millioner (andre) i en rekke småstater splittede folk, selv om det likeledes (riktignok også) fra tysk side ofte blev slått på, at de håpet at også England engang vilde komme med. For det annet hadde jeg egentlig tanken bare på et fritt forbund, og ikke på ^{noe} statsforbund, enn si, som her, en forbundsstat.

Mange ganger har jeg tenkt igjennem dette germanske problem i dets forskjellige mulige utforminger. Men er alltid kommet til at det vilde være en meget betenkelig sak for vår nasjonale utvikling. Et fritt samarbeide mellom de germanske folk som mellom de nordiske, var derimot en annen og helt naturlig og ønskelig ting.

Under disse omstændigheter så jeg det som min opgave for det første å hindre forhastede og kanskje ~~egne~~ ennå mer vidtgående (løsninger) ordninger i forhold til Norge som Anschluss eller protektorat (begge meget på tale). For det annet å skape forståelse for andre synspunkter, nemlig at de forskjellige germanske folk ikke kan sammenliknes med de forskjellige tyske folkestammer og stater, men at de i alle fall for de skandinaviske folks vedkommende, er tusenår gamle nasjoner, hvis likeberettigelse, frihet og selvstændighet må respekteres også i en eventuell germansk ordning hvis en vil opnå noe varig og fruktbringende. En måtte her gå forsiktig tilverks for ikke å ødelegge mer enn å gagne, for Tyskland hadde makten og kunne gjøre hvad det ville.

Men etterhånden som (jeg) vi fikk fastere grunn under føttene, fremhølt jeg under mulige diskusjoner om disse ting stadig friere

mer som det riktigste, og vant også mer og mer (gehør
s tyskerne) på tysk hold.

Et det germanske samarbeide nærmest påtvang tyskerne oss
organisasjon: Germanske SS. Dette var ikke noe ubetinget
heldig tiltak. Organisasjonen var meget god som organisasjon. Men
den var overflødig, og den splittet kreftene. Med sin storgermanske
innstilling kom den også straks i en viss motsetning til både
Høyre partiet og til Hirden, som var sterkt nasjonal-norsk, og så-
t mer som Germanske SS på enhver måte blev favorisert av de
tyske sivilmyndigheter. Det var likeledes en tendens hos denne or-
ganisasjon til å betrakte sig som underlagt de tyske myndigheter
og ikke de norske. Etterhånden fikk jeg dog satt tingene på plass,
og Germanske SS måtte sies å være blitt en god nasjonal organisa-
sjon som passet sig vel inn i bevegelsens rekke i arbeidet for
Norges sak.

Et nordisk samarbeide kunne selvfølgelig danne en viss motvekt mot
en overhåndtagende tysk betonet germanisme. Men jeg vant som nevnt
ikke å (kunne) utvikle noe sådant av betydning, vensentlig p.gr. av
de hindringer som de tyske myndigheter her la i veien. Et nordisk
samarbeide - selv i videstående forstand - var jo heller ikke løsning-
en på de svære problemer som det her dreiet sig om.

Men det sikre motmiddel og den beste løsning så jeg derimot i en
almindelig europaisk ordning, hvor hvert folk gikk direkte inn på
(likeberettiget basis) like fot og bare (med bevarelse av sin fri-
het) avga til sentralorganene såmeget av sin frihet og selvstendig-
het (sålangt en samordning <tillot> absolutt) som en effektiv
fellesordning absolutt krevet.

I en sådan ordning vilde tyskerne bare representere et mindretal
(80 av 300 millioner) og ikke i lengden kunne hevde sin maktpoli-
tikk og sin overmakt, selv om Tyskland kanskje måtte innrømmes en
viss ledende stilling som det største og mektigste folk i Europas
mitte.

Jeg gikk såmeget mer inn for en sådan kontinental ordning som jeg
(er overbevist om at den ligger i utviklingens natur) i det så en
historisk nødvendighet, hvis (vårt kontinent) Europa ikke skal gå
til grunne, fordi det ikke makter å løse utviklingens oppgave.

Akkurat som det gamle Hellas tross sin høie kultur blev et bytte
for (Rom) den romerske verdensmakt og for barbarene, fordi det ikke
maktet å nå frem til høiere organisasjonsformer enn bystaten og
skiftende og stridende forbund mellem slike bystater. Og at Norges
fremtid og skjebne er på det nøieste knyttet til Europas fremtid
og skjebne er klart.

Norge og Norden kan ikke i lengden leve en sund og sikker tilværelse ved siden av et sykt Europa, som det dog er en integrerende del av. Vi setter Norge først. Men den utvikling vi gjennomlever, er i sine årsaker og virkninger, såvel som i sitt mål, i første rekke for Norge et europeisk spørsmål, og ikke bare et norsk.

Denne kjensgjerning har (sitt) dype (fundament) grunn i mange forhold, og den røkkes ikke av en overfladisk betraktning av den øieblikkelige situasjon, hvor (Vest)Europa ligger der som et nytt Kina, splittet og såret til døden, mens England spiller Japans, Norden Manchukuos og Russland sin egen rolle.

Vi lever i en stor nyskapingens tid som bl.a. er karakterisert ved at det innenfor en fremvoksende (verdensordning) omfattende ordening opstår verdensmakter, som utkjemper sine interessemotsetninger og trekker hele verden med sig i disse oppgjør.

Skal Europa kunne bestå som et kontinent av fri folk, må det (også) likvidere all indre mellestatlig makt- og militærpolitikk (innad. Også Europa må) som i vår moderne tid er nesten like latterlig som den er tragisk. Også Europa må finne sig sammen til en verdensmakt som kan hevde sin gamle kultur og sin frihet og selvstændighet mellem de andre verdensmakter som er vokset op omkring det, England, Amerika og Russland. Herpå beror til syvende og sist også Norges frihet og fremgang.

Det må overensstemmende med utviklingens krav skapes et samlet Europa i frie, føderative former, med felles utenrikspolitikk, felles forsvar, felles mynt uten tollgrenser og med gjensidig bosteds- og erhvervsfrihet for de forskjellige europeiske lands innbyggere. Europa er idag målt i tidsavstand mindre enn en småstat for hundre år siden. (Et sådant) Dette nye Europa kunne så igjen i sin politikk støtte sig til England i et stornordisk og paneuropeisk samarbeide. Således vilde Europas og verdens fredelige utvikling være sikret, sålenge en slik ordening bestod. Mange (engelskmenn) briter var før krigen for en slik løsning. Og sannsynligvis er ennå flere det idag.

Det var Tysklands misjon å løse dette hovedproblem i Vest-Europa, det egentlige Europa, likesom bolsjevikkene har løst det tilsvarende problem i Øst-Europa for Russlands vedkommende.

Men på en likefrem tragisk måte sviktet Tyskland denne høie oppgave. Ikke bare i behandlingen av de stater og folk som kom under dets herredømme. Men også i selve viljen til å ta målbevisst og planmessig fatt på denne oppgave, hvis løsning kanskje hadde reddet det.

Hitler selv var absolutt mot enhver utforming av den europeiske nyordning før krigens slutt. Og det skjønt Tyskland en tid behersket

hele det europeiske (område) rom som kom i betraktning (undtatt Sverige) og dessuten en stor del av Russland. Først skulle Tysklands militære sluttseier vinnes, så kom spørsmålet om Europas og fredens organisering, det var Hitlers opfattning.

Det europeiske samarbeide under krigen innskrenket sig derfor til enkelte presse-, trafikk-, og ungdomskongresser o.lign.

Hvad jeg for min del kunne gjøre var gjennom innlegg og diskusjoner å hevde Norges plass og innsats, og å gjøre gjeldende at det grunnleggende prinsipp i Europa måtte være folkenes nasjonale likeberettigelse, frihet og selvstændighet, et prinsipp som jeg også fikk anerkjent som grunnlag for den fremtidige ordning. Det blev også anerkjent at Norge skulle inngå direkte i en europeisk ordning og ikke via en germansk. På de forskjellige europeiske kongresser som fant sted under krigen, har da også Norge alltid inntatt en selvstændig og serdeles ærefull plass.

Har Nasjonal Samling "samarbeidet" med Tyskland utover det som okkupasjonen gjorde (stren) nødvendig, så var det med dette europeiske fredsmål for øie. Dertil hadde vi full rett, (forsåvidt som) for vi hadde vårt eget riksstyre og var i fred med Tyskland. (Men) Og det (var også) skjedde i hensikt å gagne Norge i et for folket livsviktig spørsmål. Vi mente at Norge ikke kunne melde sig ut av Europa, men at dette fredsmåls virkeliggjørelse var en betingelse også for Norges frihet og fred, selvstændighet og sikkerhet, ja, at det vilde gi vårt land og vårt folk uante kulturelle og materielle muligheter og løfte Europas såvel som vårt nasjonale liv op på et høiere plan. Vi var tilbøielig til å se på forholdet til Tyskland (som til andre europeiske land) ut i fra dette høiere felles-europeiske synspunkt, uten derfor på noen måte å opgi noe av Norges interesser. Tvertimot for best mulig å fremme disse.

Begivenhetenes utvikling har ikke motbevist disse synspunkter, tross de nu ingen praktisk anvendelse fikk (i dette tilfelle). Den har bekreftet dem. Og Russland - som har løst opgaven i Øst-Europa - er nu i ferd med å ta op denne historiske opgave også for Vest-Europas vedkommende. Russland vil samle hele kontinentet fra verdenshav til verdenshav som et nytt og større Amerika på over 500 millioner innbyggere, hvorav det allerede behersker de 300.

- - - Men bedre var det vel også for Norge, om vårt egentlige Europa kunne bevare sin selvstændighet, av egen kraft kunne løse sin egen kardinalopgave og selv gjennomføre sin europeiske samling, i samhøve med vår politikk, istedet for at det skal skje fra og under Russland.

Alt dette anfører jeg for å konstatere at heller ikke her har jeg

eller Nasjonal Samling vært "landssvikere".

En er ikke landssviker, fordi om en ikke bekjenner sig til trolltroen: "Troll, vær dig selv nok!" men ser utover landegrensene og forstår sin tid og vil det gode. For oss stod det snarere som landssvik ikke å innse dette.

Vi i Nasjonal Samling er ikke landssvikere. Vi er, sammen med mange andre, forkjempere og martyrer for en ny tid og et nytt Europa, hvor det er vår serlige oppgave å sikre Norges plass og innsats."

Oslo, 29.9./15.10.92